

پاسخ سوالات درس ۲۰

@soalemotaleat9

مطالعات نهم

۱- چه خانواده ای متعادل و چه خانواده ای آسیب دیده است و چه تأثیری بر جامعه دارد؟

@soalemotaleat9

جواب ۱

در درس گذشته با وظایف و کارکردهای خانواده آشنا شدید. اگر خانواده‌ای بتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد، می‌توان از آن به عنوان خانواده‌ای متعادل یاد کرد. به عکس، وقتی خانواده نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد، دچار آسیب شده است. در چنین حالتی، رابطه خانواده با دیگر نهادهای جامعه نیز دچار مشکل می‌شود و در نهایت، آسیب به همه جامعه سرایت می‌کند. اولین گام در راه تشکیل یک خانواده متعادل و سالم، دقت در انتخاب همسر است.

۲- در انتخاب همسر چه ملاک هایی باید در نظر گرفته شود؟ نظر اسلام در این باره چیست؟

جواب ۲

یکی از عواملی که موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود، انتخاب صحیح همسر است. اگر افراد در انتخاب همسر بر معیارهای نادرستی تکیه کنند، مثلاً فقط زیبایی ظاهری یا ثروت همسر خود را در نظر بگیرند، در زندگی خانوادگی با شکست روبه رو می شوند. برخی از صاحب نظران معتقدند که افراد در انتخاب همسر باید به تناسب و همگونی خود با طرف مقابل توجه کنند. هر چه افراد از نظر اعتقادات دینی، تحصیلات، اخلاق و روحیات و وضعیت خانوادگی با همدیگر هماهنگی داشته باشند، زندگی شان با دوام تر است. از دیدگاه اسلام، مهم ترین عاملی که باید در همسرگزینی به آن توجه کرد، ایمان و اعتقادات دینی افراد است. اسلام همچنین بر اصالت خانوادگی تأکید کرده است؛ یعنی، فردی که به عنوان همسر انتخاب می شود، در خانواده ای صالح و اهل ایمان و تقوا پرورش یافته باشد.

... و از نشانه های خداوند است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنار آنها آرامش بیابید و انس بگیرید و بین شما رأفت و مهربانی برقرار نمود.

سوره روم، آیه ۲۱

قرآن کریم

@soalemotaleat9

در گذشته، خانواده ها نقش بیشتری در همسرگزینی فرزندان خود داشتند و از خانواده نوپا حمایت بیشتری می کردند. اگر امروزه نیز جوانان همسر خود را با همفکری و حمایت خانواده ها انتخاب و از تجربه های آنان استفاده کنند، از بروز بسیاری از ناسازگاری ها جلوگیری می شود.

۳- هدف ازدواج از نظر قرآن چیست؟ و چه زمانی در روابط مرد وزن حقوق و تکالیف حاکم میشود؟

جواب ۳

سازگاری زن و شوهر در خانواده @soalemotaleat9

معنی آیه قرآن کریم را بخوانید. همان طور که می بینید، از دیدگاه قرآن

مهم ترین هدف ازدواج برقراری آرامش و محبت بین زن و مرد است و زن و

مرد یکدیگر را کامل می کنند و می توانند در کنار هم به کمال برسند.

وقتی زن و مرد با هم ازدواج می کنند و خانواده ای را تشکیل

می دهند، حقوق و تکالیفی بر روابط آنها حاکم می شود؛ یعنی هریک نسبت به

دیگری دارای حقوقی است و در مقابل، وظایف و تکالیفی نیز دارد.

جواب ۴

• انتخاب نادرست همسر یکی از عوامل مهم بروز ناسازگاری است.

• برخی زن و شوهرها از حقوق و تکالیف خود در زندگی خانوادگی شناخت

کافی ندارند و یا آمادگی کافی و شایستگی لازم را برای انجام تکالیف خانوادگی به دست نیاورده‌اند.

• زن و مرد در دو خانواده و دو محیط جداگانه تربیت و پرورش یافته‌اند. به

عبارت دیگر، فرایند اجتماعی شدن آنها با هم متفاوت بوده و بر این اساس، ممکن است هنجارها و ارزش‌های متفاوتی داشته باشند.

• بین افراد تفاوت‌های فردی وجود دارد. گاهی حتی دو نفر که در یک خانواده

بزرگ شده‌اند، سلیقه‌ها و خلق و خوی متفاوتی دارند. اختلاف سلیقه بین همه افراد وجود دارد اما گاهی ممکن است به مشاجره و کشمکش‌های مخرب تبدیل شود.

• گاهی بین نقش‌هایی که فرد باید ایفا کند تعارض به وجود می‌آید؛ برای

مثال، خانمی که شاغل است، هم وظیفه شغلی دارد و باید ساعاتی را در بیرون از منزل بگذراند و هم وظایف مادری و همسری برعهده اوست و می‌خواهد این وظایف را نیز به خوبی انجام دهد. پس با دشواری‌هایی روبه‌رو می‌شود.

۴- مهمترین عواملی که موجب ناسازگاری زن و مرد می‌شود ، کدامند؟

@soalemotaleat9

چگونه می‌توان از بروز ناسازگاری‌ها جلوگیری کرد؟

همهٔ اختلاف سلیقه‌ها مخرب نیستند. گاهی جرو بحث بین زن و شوهر، طبیعی است. امکان ندارد که زن و شوهر کاملاً مانند یکدیگر باشند اما مهم است که یاد بگیرند اختلاف سلیقه‌هایشان را حل و فصل و برای آنها چاره‌اندیشی کنند. برخی از کارهایی

که به سازگاری زن و شوهر کمک می‌کند، عبارت‌اند از:

جواب ۵

- گذراندن آموزش‌های خانواده قبل از ازدواج
- مشاوره با افراد دارای صلاحیت در زمینهٔ همسرگزینی
- رعایت اخلاق و آداب همسرداری

خوش خلقی، احترام گذاشتن به همسر و رعایت ادب، با الفاظ نیکو وی را صدا زدن، قدردانی کردن از زحمات همسر، گذشت کردن، بهانه‌جویی نکردن و نادیده گرفتن مسائل بی‌اهمیت، پذیرفتن اشتباه خود، عذرخواهی کردن و جبران اشتباه.

- گفت‌وگوی صمیمانهٔ زن و شوهر برای حل مشکلات و پیدا کردن راه‌حل‌های

مناسب؛ برای مثال، تقسیم کار و همکاری بیشتر اعضای خانواده در امور خانه، زمانی که مادر شاغل است.

۵- چگونه می‌توان از بروز ناسازگاری‌ها جلوگیری کرد؟

@soalemotaleat9

۶- پیامدهای نامطلوب تک فرزندی چیست؟

تعداد مناسب فرزندان

یکی از نکات مهمی که هر خانواده باید به آن توجه کند، تعداد مناسب فرزندان است.

امروزه صاحب نظران معتقدند «تک فرزندی» هم برای خانواده و هم برای اجتماع پیامدهای نامطلوبی دارد.

برخی روان شناسان معتقدند که در خانواده‌هایی که چند فرزند دارند تجربه اجتماعی شدن و رشد اجتماعی کودکان افزایش می‌یابد.

در این خانواده‌ها، کودکان همبازی دارند و رقابت‌ها و بازی‌ها و دعواهای کودکان و همچنین الگوبرداری از رفتارهای خواهر و برادر

شکل می‌گیرد و کودکان مجبور نیستند همواره با افراد بزرگسال، در ارتباط باشند، همچنین، افرادی که برادر و خواهر دارند، در آینده از

لذت ارتباطات وسیع‌تر خانوادگی و حمایت و محبت برادر و خواهر محروم نمی‌شوند و فرزندان نیز از داشتن عمو و خاله و دایی و عمه،

برخوردار خواهند بود.

@soalemotaleat9

جواب ۶

بنابراین، خانواده‌هایی که در آنها والدین توانایی لازم برای تربیت مناسب فرزندان را دارند و از وضعیت معیشتی مناسبی نیز

برخوردارند، شایسته است تعداد بیشتری فرزند داشته باشند. کاهش فرزندآوری در خانواده‌ها پیامدهایی نیز برای جامعه دارد.

۷-والدین و فرزندان چه تکلیفی نسبت به همدیگر دارند؟

جواب ۷

در درس قبل خواندید که پدر و مادر مکلف اند سرپرستی کودک را به عهده بگیرند و نیازهای او را رفع کنند. فرزندان نیز باید در هر حال، به پدر و مادرشان احترام بگذارند. فرزندی که پدر و مادر از او راضی نباشند، از رحمت خدا دور می شود اطاعت از والدین رعایت اخلاق خوش و خودداری از بی احترامی به آنها در هر شرایط واجب است. اطاعت از والدین تنها در صورتی جایز نیست که به گناه و نافرمانی از خدا دستور دهند.

@soalemotaleat9

جواب ۸

۸- چه عواملی موجب ناسازگاری والدین و فرزندان می شود؟

@soalemotaleat9

• گاه در مراحل اولی از زندگی، والدین و فرزندان انتظارات یکدیگر

را برآورده نمی کنند. کودکان با رسیدن به بلوغ و بزرگ تر شدن، تغییر

می کنند و می خواهند نقش فعال تری در اجتماعی شدن خود داشته

باشند، اما ممکن است پدر و مادر این تغییرات را جدی نگیرند.

بنابراین، معمولاً از نوجوانان شنیده می شود که «پدر و مادرم مرا درک

نمی کنند» یا «هنوز فکر می کنند من بچه ای کوچک هستم».

• فرزندان در دوران زندگی خود با محیطها و افراد دیگری

به جز خانه و خانواده آشنا می شوند. آنها در محله و مدرسه دوستانی

پیدا می کنند و با شیوه های دیگری غیر از آنچه در خانواده آموخته اند،

آشنا می شوند. نوجوانان به شدت تحت تأثیر دوستان و گروه همسالان

و فشار هنجاری آنها قرار می گیرند و حقوق والدین را ادا نمی کنند.

این اختلاف ارزشها و هنجارهای خانه با سایر محیطها، ممکن است

موجب ناسازگاری شود. والدین معمولاً نسبت به روبه رو شدن جوانان با محیطهای دیگر حساس اند. آنها از اینکه بچه ها تجربه کافی

ندارند و ممکن است به مشکلات اخلاقی دچار شوند، نگران اند و حق دارند بر رفت و آمد فرزندان و معاشرت های آنها نظارت دقیق

داشته باشند.

• در جوامع صنعتی امروز پدر و مادرها وقت کمتری را به گفت و گو با فرزندان نوجوان خویش اختصاص می دهند.

۹- چگونه می توان از بروز ناسازگاری ها جلوگیری کرد؟

@soalemotaleat9

چگونه می توان از بروز ناسازگاری ها جلوگیری کرد؟

جواب ۹

اختلاف نظر و سلیقه والدین و فرزندان تا حدی قابل قبول است و اگر به خوبی مدیریت شود، به رشد و کمال اعضای خانواده می انجامد. در غیر این صورت به خانواده و جامعه آسیب می رساند.

به نظر می رسد پدر و مادر موظف اند برای گفت و گو با فرزندان وقت بگذارند و یکسره خود را به کار و فعالیت های روزانه مشغول نکنند.

ترتیب دادن جلساتی با حضور والدین و مشاوران خبره که در آن فرزندان و والدین بتوانند مسائل خود را بگویند، مفید است.

۱۰- وظیفه اعضای خانواده در برابر مشکلات زندگی خانوادگی چیست؟

@soalemotaleat9

مدیریت مشکلات و حوادث در خانواده جواب ۱۰

زندگی خانوادگی، یک دوره طولانی یعنی از ازدواج تا پایان عمر را دربرمی‌گیرد. در این دوره، ممکن است مشکلات گوناگون از قبیل بیکاری، فقر، بیماری شدید و طولانی، فوت یکی از اعضای خانواده یا معلولیت کودک پیش بیاید و شرایط دشواری را برای خانواده به وجود بیاورد و حتی ارکان خانواده را دچار تزلزل کند.

در چنین مواقعی، اعضای خانواده باید با توکل به خدا صمیمیت و همکاری بین خود را بیشتر کنند و با در پیش گرفتن صبر و شکیبایی و دعوت یکدیگر به صبر، این مشکلات و حوادث را مدیریت کنند و نگذارند که خانواده دچار بحران شود و آسیب ببیند. موقعیت‌های ۱ و ۲ و ۳ را بخوانید. در هر یک از آنها خانواده‌ها برای مقابله با مشکلات چه تدبیرهایی اندیشیده‌اند؟